

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

God. III. - Broj 31

Ljubljana,
4 augusta
1932

Izlaže svakog četvrtka • Godišnja preplata 50 Din • Uredništvo nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6, telefon broj 2177, uprava u Narodnom domu, telefon broj 2543 — Ljubljana • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Svetla prošlost neka nam ukazuje puteve za budućnost

Deveti, jubilarni svesokolski slet u Pragu završen je skoro pred mesec dana u punom sjaju sokolske misli, kao, do danas, najveća i najznačajnija sokolska manifestacija a možemo kazati i najjača i najznačajnija afirmacija slovenske misli. Šta više, ovogodišnji svesokolski slet u Pragu možemo da smatramo ujedno kao i jednu od najomognijih i najvažnijih priredaba na polju telesnog uzgoja uopće. Ne samo da su se skupili u zlatnom slovenskom Pragu slovenski Sokoli iz svih slovenskih zemalja osim Rusije, gde vlada protuslovenski i razume se i protosokolski režim, ali sve značajnije telesno-uzgajne organizacije čitavog kulturnog sveta posale su na slet svoje referente, da objektivno prosude sokolski telesni i nacionalni sistem. Nije još bilo na svetu ni jedne prirede, gde bi bilo sakupljeno toliko raznih telesnouzgajnih stručnjaka kao ove godine u Pragu. I u tom pogledu možemo da smatramo slet kao potpuno uspeo, pošto su se mogli predstavnici raznih telesno-uzgajnih smerova i sistema uveriti o važnosti i velikom značenju Tirševog sokolskog telesnouzgajnog sustava, bilo u Sokolstvu samom, kao i u redovima češkoslovačke i jugosl. vojske.

Slet, priređen u ogromnim dimenzijama na uspomenu 100-godišnje rođenja velikog osnivača sokolske organizacije i stvaraoca sokolskog telesnouzgajnog sustava dra. Miroslava Tirša nije samo premašio što se tiče broja učesnika, bilo vežbača bilo manifestanata, nego je opet po prvi put posle dvadeset godina skupio u Pragu zastupnike svih slovenskih sokolskih organizacija, te je baš time postao kamen-medja u razvitku sokolske organizacije. To moramo naročito podvući. Ne samo da je češkoslovačko Sokolstvo istupilo u jednoj masi, koja može da imponuje celome svetu, na vežbalištu i u velikoj povorci, nego su i ostale slovenske organizacije imale prilike da saraduju rame uz rame s braćom Čehoslovacima i da na taj način ne samo manifestiraju za sokolsku skupnost, nego da se i vlastitim očima uvere o ogromnoj organizaciji, o njenom načinu rada, o njenim uspesima, o ljubavi naroda spram Sokolstva.

Zašto predstavlja po našem mišljenju baš deveti slet medaš u dalnjem razvitku slovenskog Sokolstva? — Mogao bi neko da primeti, da je deveti slet bila samo neka kopija sedmog ili osmog sleta u većim dimenzijama. Dönekle je ova tvrdnja i istinita. Ali ako pogledamo dublje, odmah opožamo, da nije bio slet samo veliko optovoreno predašnjih sletova, već da je on bio i od velike važnosti za daljnji razvitak sokolske stvari i tamo, gde ona još nije tako napredovala kao u Češkoslovačkoj. Na sletu su bili prisutni u masama jugoslovenski, poljski, ruski i lužičkosrpski Sokoli, dalje bugarski Juncaci i ukrajinski Sičevi, dokle sami predstavnici slovenskih telesnouzgajnih organizacija, koje su delimično već i učlanjene u savezu Slovensko Sokolstvo, a delimično traže, da se ih primi. Polazimo li sa stanovišta, da moraju biti u pomenutom savezu kao članovi samo sokolske organizacije s čisto sokolskom ideologijom i s čisto sokolskim praktičkim programom, moramo konstatovati, da je baš veličanstven nastup Jugoslovena, Poljaka, Rusa i Lužičkih Srba morao ugodno uticati na predstavnjštva ostalih Slovena, te im time dati potstrek, da i oni u svojim zemljama pristupe što pre formiranju pravih sokolskih društava i četa, te potpunih organizacija, kako bi u toku nekoliko godina mogli i oni da stupe u Slovenski sokolski savez kao ravнопravni članovi i kao punovredni pobernici sokolske ideje.

Baš krasno uspeli svesokolski slet sa svom svojom ogromnom moralnom snagom bio je najboljom prilikom da se pokaže svim onim kolebajućim slovenskim plemenima ne samo veličinu sokolske misli kao takve, nego i sokolsku misao kao jezgru celokupnog slovenskog kulturnog života. Zato stoji taj slet kao medaš između sokolske prošlosti i sokolske budućnosti. Potpuno smo uvereni, da ćemo na narednom svesokolskom sletu, a možda još i pre na kojoj drugoj većoj sokolskoj manifestaciji, pozdraviti u našoj sredini kao članove naše sokolske zajednice i onu braću Slovene, koji su učestvovali na prošlom sletu samo kao posmatrači.

ga omogući i da uspe i po moralnoj i po gospodarskoj strani. Deca, naraštaj, svi vežbači i vežbačice, prednjaci i prednjačice i stara sokolska garda, svima je lebdeo pred očima jedino uspeh velikog jubilarnog sleta, pobeda sokolske misli.

Sokolstvo je u Jugoslaviji već vrlo lepo razvijeno. U poslednje vreme pojačao se je broj društava i četa, članstva, naraštaja i dece u ogromnoj mjeri. Stoga smatramo vrlo potrebnim da se produbi posle samog osnivanja novih jedinica te prijemom tolikih tisuća novog članstva i podmladka i unutrašnja vrednost naše organizacije time, da svi oni, koji su videli grandiozni svesokolski slet u Pragu, nastupe kod kuće, u svojim sokolskim društвима, kao učitelji i učiteljice, kao propagatori svih onih sokolskih moralnih vrlina, koje su imali prilike da opaze u Pragu. Time će preći sav onaj veliki moralni uspeh sleta iz njihove krvi u krv celokupnoga članstva i pripadništva uopće, i baš na taj način biće najbolje produžen i produbljen uspeh samog sleta i u srcima onih, koji nisu mogli da idu s našom velikom ekspedicijom u klevku slovenskoga Sokolstva, u Pragu.

Uspeh svesokolskog sleta u Pragu moramo, po našem mišljenju, smatrati kao uspeh solidnosti sokolskog rada celokupnog češkoslovačkog sokolskog bratstva. Kad je bio dat znak, da se slet u Pragu, i unatoč sviju poteškoća, sviju prepreka privrednog značaja, mora da održi, nijedan između tolikih tisuća braće u ČOS nije mogao ni misliti, da bi moglo biti drugačije. Cela ogromna sokolska armija dala se je na posao, da se spremi na ovu velebnu proslavu Tirševog imena, držeći se poznatog sokolskog gesla: jedan za sve, svu za jednoga. Po društвima, po župama i u samom savezu počeli su pripremi radovi za slet, da tako kažemo, već odmah posle VIII sleta 1926. godine. Od tada su se iz godine u godinu sve više stupnjevali te postigli u danima odmah ispred sleta kulminaciju naponu i napora. A sada, kad još nije prošlo ni mesec dana od sleta, već je sve češkoslovačko Sokolstvo na polu, da se spremi za daljnji rad; po društвima i četama spremaju se za društvene javne vežbe, župe već razmišljuju o sletovima u narednoj godini, na vidiku su već i pokrajinski sletovi, a u daljinu već se odrazuju konture i X svesokolskog sleta!

Većito nezadovoljstvo, večiti potret!

I svi mi moramo da nastojimo, da u okviru naših snaga i naših mogućnosti radimo isto tako predano, istražno i požrtvovno na združju našeg Sokolstva. S osnivanjem više od podruge tisuće sokolskih jedinica širom naše drage otadžbine nije naš rad završen, nego je tek u počecima. Potrebno je da podizemo po svim našim jedinicama našu duhovnu organizaciju na osnovi nepokolebljive sokolske volje, jer smo pozvani od naroda sami mi, da pridignemo njegovu telesnu snagu i moral, te time uvećamo i njegovu otpornost. Stoga je potrebno, da se sustavno spremamo, bilo za naše velike sokolske priredbe, bilo za manje javne vežbe pojedinih društava, okružja i župe, bilo za ono vreme, kad nas bude domovina pozvala!

Verij Švajgar — Ljubljana.

Prvi savezni tečaj za pozorište lutaka

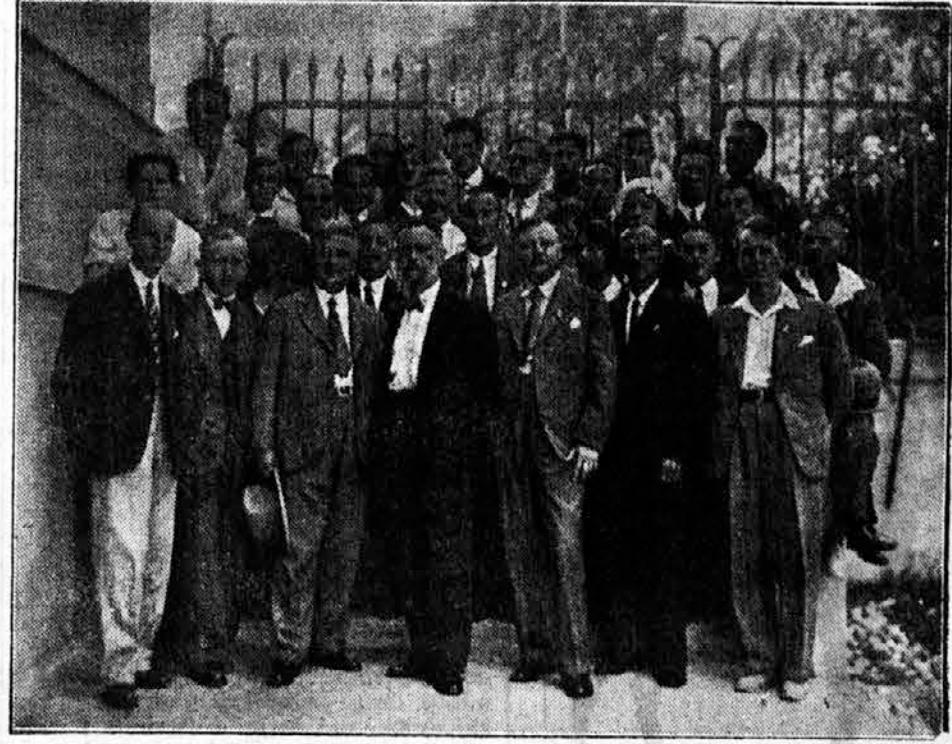
U danima od 24 do 31. jula održavao se je u Ljubljani prvi sokolski lutkarski tečaj, koji je ujedno i prvi svoje vrsti u našoj državi. Učestvovanje bilo je, nad svakim očekivanjem, upravo ogromno, što je znak da su br. sokolske župe pravilno shvatile poziv SPO. Izostale su samo tri župe to: zagrebačka, karlovačka i splitska. Svi tečajnici bilo je 28, jer su se prijavili još i braća i setre kao eksterniste. Materijal je bio odličan i potpuno je odgovarao uslovu za prijem u tečaj. Zastupani su bili svi dečki naše države. Među njima videli smo slikare, kipare, režisere raznih sokolskih pozornica, sokolske diletanate, omladinske pice i t. d., pače i jednog muslimanskog svećenika iz Kragujevca, koji se već odlučio vreme baviti pozorišnom umetnošću. Baš ta okostnost da su bile izabrane samo pravovrsne sile podigla je još više vrednost tog svestrano uspelog tečaja.

Predavači su bili vrlo srećno održani. Predavale su samo prokušane sile na dramatskom i lutkarskom polju i to: prof. Šest, glavni režiser Nacionalnog gledališta u Ljubljani, Viktor Markić, poznati recitator, slikar Vasilij Skružni, arhitekt Mitić, Švigelj, Ivan Laurenčič iz Maribora, kipar Božidar Samar i Joso Zidarić, koji je ujedno bio i voda tečaja.

Predavalio se je sledeće predmete: istorija lutkarstva, izrada i sastavljanje potpune pozornice, izrada glava i trupala, recitacija, režija i inscenacija igara, umetno slikanje na platnu i kartonu, oblaćenje i kostimiranje lutaka, glazba u lutkarskim pozorištima, električno osvjetljenje.

Radilo se dnevno od 8 do 12 i od 15 do 16 časova. Dva puta čak i do 11 sati u noći.

Trećeg dana posetio je tečaj I zamenik starešine br. E. Gangl, braća dr. Vladimira Belajčića, predsednik SPO

Brat Gangl s učesnicima i predavačima I saveznom lutkarskom tečaju u Ljubljani (24-31. jula 1932)

i Niko Mrvoš, tajnik SPO, župski tajnik i župski prosvetar te drugi sokolski funkcioneri.

Na tečaju se je među ostalim izradilo i razne nacrte glava i kulisa. Žiri je pregledao 11 nacrta i podio prvu nagradu br. Šćuki Cvjetku iz Murske Sobote. Daljnje tri priznanja dobili su: I br. Vojin Bakić iz bjelovarske župe, drugo br. Ferjan Gustav i treće br. France Eržen, obojica iz Sokolske župe Ljubljane.

Velikim veseljem prihvatali su se učesnici tog rada i pokazali sijajne uspehe, tako, da se vodstvo upravo divilo. Ma da je bio rok za predaju nacrta vrlo kratak (tek dva dana), ipak moramo da utvrđlimo činjenicu, da su bili načrti više-manje na umetničkoj visini. U tome ide braći i sestra strama najveća pohvala i zahvala.

Učesnici su ovim tečajem dobili temeljitu podlogu za širenje te prekrasne omladinske ustanove u župama

i u svojim društвima. Odabranii su tečajnici marljivo vežbali igru u 5 slika »Kraljević iz podzemlja«, od omladinskog pišča Mladena Širole iz Zagreba i to u srpskokravatskom jeziku. Zadnjeg dana tečaja t. j. 31. jula, u 10 sati pre podne, prikazivala se je spomenuta igra na lutkovnoj pozornici Sokola I na Taboru, koja je u svakom pogledu vrlo dobro uspela. Prisustvovali su pretstavlji: I zamenik starešine br. E. Gangl, tajnik ljubljanske župe br. Flegar, zamenik starešine Sokola I br. N. Marolt i drugi sokolski funkcioneri, te braći i sestre, koji se zanimaju za to miniaturno pozorište.

Našo Sokolstvo ponovno je obogaćeno jednim spremnim i požrtvovnim kadrom sokolskih prosvetnih radnika, koji će svojim nesebičnim radom vrlo mnogo doprineti širenju sokolske ideje među našim najmladim sokolskim redovima, među našom zlatnom sokolskom dečicom.

Nemanje sokolskog uzgoja i discipline

O ovome se stalno pisalo i piše se, ali se slabo provada u delo, premda je to tako važna stvar, bez koje je nemoguće i zamisliti opstanak jedne organizacije, kao što je Sokolstvo.

Kao očevidec jednog nemilog incidenta u sokolskom vozu br. 6 prilikom povratka sa IX svesokolskog tečaja iz Praga, nalaže mi sokolska dužnost, da se o takovoj stvari povede više računa, jer zaista zasluguje svaku pažnju. Da vide oštala braća i sestre kakav je bilo Sokola na IX svesokolskom tečaju u Pragu, i da ovo bude jedan »memento« za sve one koji vide računa o tom, koga će u budućnosti da vode na ovakove priredbe, tim pre, jer se ovakvi Sokoli nalaze i na vodećim mestima sokolskih uprava. Slučaj, naime, jednog »starijeg Sokola« koji je nažalost i starešina jednog sokolskog društva župe Sarajevo, prema jednom mladom članu iste župe izaziva ogorećenje proti bratu starešine, a divljenje sokolskom uzgoju i disciplinom mladog jednog člana. Slučaj je počeo na praškoj stanicu time što su stvari stigle na stanicu pred sam polazak voza, i svako nije imao vremena da pronade svoje, nego je uzeo čije bilo stvari iste župe, da se posle u voz zamene. Tako je i taj član došao u vagon društva Travnik da potraži svoje stvari. Na njegovo pitanje da li imaju koji kovčevi više, stupi pred njega stariji član i poče da ga gura van, i ne saslušavši ga, i to na jedan tako neotcen način, da se čovek s čudenjem pita da li zaista ima ovakovih ljudi na sokolskim mestima. I kad ga je ovaj mladić sabrano zamučio, da ga sasluša što želi, uhvati ga za ramena i poče da ga gura van. Nato je ovaj mladi član odgovorio kako to nije sokolski i bratski, a brat starešina nato odgovorio: »Tu nema bratstva, ovu nije tvoj vagon ti sebi traži svoga vodu nek ti on nade stvari.« Ovo su reči, braćo, jednog starešine, to su reči onoga koji bi trebao da bude uzor svima mladima, to su reči onoga koji treba

da najviše služi primerom: bratstva, jedinstva i ljubavi. Ali s ovim nije bilo sve završeno, nego je jedan član istog društva »okužen« ponasanjem svoga starešine uzeo tudi košaru misleći da je njegova i bacio ovom bratu na noge tako da mu je malo kožu izgubio na jednoj nozi. A ovaj sačekavši, u susednom kupeu, dok je dobio svoj kovčeg, koji je bio u njihovom kupeu i bez ikakvog daljeg raspravljanja u svoj vagon, sa suzom u oku. Ko je bio prisutan ovom incidentu taj je mogao da oceni što znači sokolovati, bez sokolskog odgoja i discipline, a što znači biti sokolski uzgojen i disciplinovan. Mi ne smemo, braće, dozvoliti da se ovako postupa u sokolskim redovima. A načito s našim mladim sokolskim radnicima, koji su proveli u podmlatku i naraštaju šest ili sedam godina, i tek što su stupili u najjače sokolske redove, u kojima treba da se potpuno iskristalište mlada sokolska duša, tu se s njima postupa kao s najgorim uličnjacima, i to baš sa strane onih koji bi trebali da budu primerom sokolskog uzgoja i discipline. — Boško Kovačević, Sarajevo.

Brat dr. A. Zamojski u Beogradu

Kako javlja beogradska Politika dne 1 avgusta stigao je u Beograd iz Varšave brat Zamojski, starešina poljskog Sokolstva i potpredsednik Slovenskog Sokolstva.

U Beogradu je grofa br. Zamojskog Sokolstva i potpredsednik Slovenskog Sokolstva uprave Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije.

Posebno kracog bavljenja u Beogradu i konferisanja s br. Paunkovićem i članovima Sokolskog saveza br. Zamojskog Sokolstva i potpredsednikem Slobodnikom Slovenskog Sokolstva.

Rosija - Fonsier • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

LOVENSKO SOKOLSTVO

† Prvi načelnik ČOS
brat Josef Klenka

Neustrašivog borce iz Tirševih vremena i iz prvih godina ČOS, prvog načelnika ČOS, br. prof. Josefa Klenka, nema više među Sokolima. Još za poslednjeg svesokolskog sleta u Pragu videli smo ga kao 80 godišnjega starca uz br. J. Vaničeka na načelničkom mostu. Tada nismo ni pomisili da će sudska tako naglo prekinuti nit njegova života i odeliti ga od nas. Ali tako je usud htio...

† Brat Josef Klenka

Još kao visokoškolac saradivao je s prvečima sokolskog pokreta na njegovu širenu medju češkoslovačkim narodom i pored velikih poteškoća i progona sa strane austrijskih vlasti. Kao profesor telovežbe na praškim srednjim školama posvetio je čeo svoj život Sokolstvu a naročito telesnom užgoju sokolske i vanskolske omladine. Već u prvim danima sokolske organizacije stao je verno uz Tirša te je naročito propagirao misao kako treba udružiti sve sokolske jedinice putem župa u veliku celinu, u ČOS. Kako Tirš nije doziveo ostvarenja svog velikog sna, sudska je odlučila Klenku da on postane, posle osnivanja ČOS, njenim prvim načelnikom te je na tom položaju i vodio II svesokolski slet u Pragu. Uz to je bio br. Klenka i voda znamenite ekspedicije čeških Sokola 1889 godine u Pariz, gde su po prvi put stvorena dublja poznavanja i veze s francuskim gimnastama. Dočinje je bio br. Klenka duže vremena načelnikom Sokola na Maloj Strani u Pragu, postao je i prvi župski načelnik župe Podbelogorske. Njegova je zasluga i osnivanje Praškog društva za gajenje omladinskih igara na širokoj ravni Letna iznad Praga, gde su održani i svr preratni svesokolski sletovi.

Pokojni prvi načelnik ČOS imao je prilike da vidi na IX svesokolskom sletu i uspehe, svojeg rada; ogromne utakmice češkoslovačkog i slovenskog Sokolstva. On naime beše jedan od glavnih pobornika takmičarske ideje medju Sokolstvom; pred više nego 30 godina uveo je u Sokolstvo redovite utakmice, te je na taj način vezao redoviti neprekidni rad u sokolnama s plemenitim viteškim sokolskim načinom takmičenja na svesokolskim i ostalim sletovima. Time nam postaje razumljivo s kakvim je zanimanjem i veseljem pratilo stari 80 godišnjak ovo godišnje svesokolske prirede, a naročito natecanja u svim granama bogatog sokolskog sustava.

Slava prvome načelniku češkoslovačkog Sokolstva i sokolskom uzoru!

Tirševe igre u Pragu

Velike telesnouzgajne organizacije Češkoslovačka amaterska atletska unija i Češkoslovačka obec sokolska spoznale su se da će prirediti 17 i 18 septembra, dakle na stogodišnjicu rođenja osnivača Sokolstva Tirša, veliku telesnouzgajnu priredbu pod nazivom »Tirševe igre» u kojoj će zadržati nastupiti članstvo Unije i ČOS i to: u utakmicama u lakoj atletici i u vežbama na spravama. Očekuje se, po sadanjem raspoređenju, da će biti broj učesnika-takmičara mnogo veći nego na svim dosadašnjim sličnim priredbama. — Cela priredba deliće se u dva dela: na sportski i sokolski. Iz sportskih krugova najavili su svoje učešće razni sportski savezi: kao: haza, odbojka, rugby, basketbal, a što se tiče Sokolstva, nije još definitivno određeno, u koliko se će meri nastupiti bilo na spravama, protiv vežbama, igrama i ostalim građama. Očekuje se svakako, da će i Sokolstvo pokazati na ovim Tirševim

igrama svu svoju snagu i unutarnju vrednost. Možemo očekivati, da će Tirševe igre biti dostojan zaključak svezanih proslava Tirševe godine.

Veliki slovenski sokolski slet u Americi

Jugoslovenski, češki i slovački Sokoli, udruženi na dalekom američkom Pacifiku u svojim župama i povezani u jednoj užoj organizaciji, priređuju za vreme olimpijskih igara u Los Andelesu od 7 do 10 avgusta sokolski slet i to tako, da će sletski program dešavati se u vreme olimpijske priredbe. Na dan 7 avgusta biće javna sokolska vežba na vežbalištu Saudern California University, a 10 avgusta nastupiće udruženo pacifico Sokolstvo na olimpijskom stadionu, gde će izvesti zajedničke proste vežbe. Na čelu sviju tehničkih radova udruženih župa stoji br. František Mahovský iz Cedar Rapidsa.

Druga sednica društvenih načelnika u Budimpiši

Sistematski rad tehničkog vodstva Lužičkih Srba pokazuje se svakim danom u sve većoj meri. Dobra je bila misao, da se ostvari, putem sastanaka, zajednički rad sviju društvenih načelnika sa saveznim načelništvom, što su već pokazali i vrlo lepi uspesi. Na dan 17. jula pozvao je na drugi sastanak načelnik saveza br. Mješkánk pored članova saveznog načelništva i sve društvene načelnike, a prisutan je bio i savezni starešina Sajba i tajnik Janak.

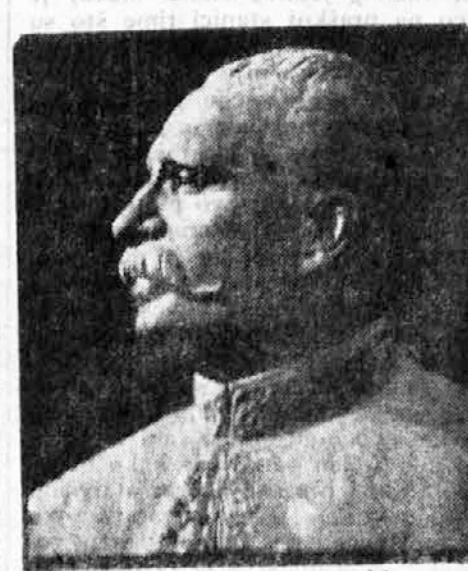
Iz izveštaja saveznog načelnika vidi se, da su tri okružja priredila svoje okružne sletove, dalje da su bila otvorena i dva letnja vežbališta, dok se radi na tome da se prirede savezni tečaj u Mješkáncima. Pored toga priredila su mnoga društva svoje javne vežbe. Najvažniji dogadjaj bio je svakako polazak savezne ekspedicije na svesokolski slet u Prag i njezin javni nastup na vežbalištu, gde je srpsko Sokolstvo pod vodstvom podnačelnika Mjeltke i tajnika br. Janaka veoma uspešno odvezalo svoje sletske proste vežbe. — Sastanak je posle izveštaja br. načelnika potanki raspravlja i o pitanju nogometu u srpskim sokolskim društвima, od kojih većina ima uređena igrališta. Igranje nogometu je dozvoljeno, ali po strogo sokolskim propisima i u sokolskom duhu. Zaključeno je i to, da će se u naредnoj godini održati i savezna utakmica u ovoj igri. — Između priredaka, koje su još na programu treba spomenuti, da će i ostala tri okružja, srednje, zapadno i istočno, prirediti svoje javne vežbe uz saradnju sviju okružnih društava. Isto tako prirediće u avgustu sva društva naročite dane svoje sokolske omladine, da se i u njoj učvrsti sokolski duh i disciplina.

Lužičko srpski Sokoli mogu opet nositi svečanu odoru

Svojevremeno smo izvestili, da je policijска vlast zabranila lužičko-srpskim Sokolima nošenje svečane odore s motivacijom, da su sokolska društva u Lužici politička udruženja. Pošto je Savez odmah poduzeo shodne korake kod državne vlasti da se ukine ova zabrana, to je i policijска vlast nakon istrage donela negativan rezultat, a državne vlasti savezu opet izdole dozvolu, da mogu lužičko-srpski Sokoli, kao i pre zabrane, nositi u svečanim prilikama svoj sokolski kroj.

Otkriće spomenploče † br. Kmohu

Na uspomenu 20-godišnjice smrti br. Fr. Kmoha, čuvenog sokolskog kompozitora i kapelnika iz Kolina, bila je

u nedelju 24. jula t. g. uz veliku svečanost otkrivena u Zasmukama spomen ploča na kući u kojoj se pok. brat rođio 1. augusta 1848. godine.

IZ SVEZNAKSKI

Raspis saveznog statističkog otseka

SVIM BR. ŽUPAMA I DRUŠTVIMA

Na raspis statističkog otseka, objavljenog u 26 broju »Sokolskog glasnika« o. g., naknadno je poslalo još 6 društava i 32 čete »Veliki statistički izveštaj za 1931 godinu«, dok još uvek nisu udovoljila svojoj dužnosti spram Saveza 83 društava i 196 četa. Moramo naročito podvući žalosnu činjenicu, da se nalaze medju ovim društvima čak i župsko centralna društva, koja bi morala biti uzor ostalim jedinicama. Statistički otsek mora konstatovati još i to, da su iz nekih župa prispele »Vel. stat. izveštaje« od svesnih sokolskih četa, dok Savez od njihovih matičnih društava užalud traži da predlože svoj godišnji statistički izveštaj.

U smislu zaključka sednice Izvršnog odbora saveza od 23. jula o. g. objavljiamo danas po zadnji put sva ova br. društva i čete, koja do danas još nisu poslala »Veliki statistički izveštaj za 1931 godinu« s napomenom, da će svaka izmedu ovih jedinica biti predložena saveznom Izvršnom odboru za brisanje iz Sokolstva, ne izvrši li svoje dužnosti.

Jedinice su ove:

A. Društva:
župa Banja Luka: Bos. Gradiška, Bos. Krupa, Dvor, Kostajnica, Kotovar, Mrkonjićgrad, Sanski Most; župa Beograd: Čortanovci, Lajkovac, Ljig, Požarevac, Sefkerin;

župa Cetinje: Berane, Bijelo Polje, Košarac, Petrovac;

župa Karlovac: Skakavac, Slunj, Vrbovsko;

župa Maribor: Puconci;

župa Niš: Bela Palanka, Bor, Caribrod, Donji Milanovac, Kladovo, Kuršumlija, Niš (centralno društvo), Pirot, Ražanj, Tekija, Zagubica;

župa Osijek: Batina, Brodski Drenovac, Jakšić, Kneževac, Velika;

župa Sarajevo: Kiseljak, Kraljevska Sutjeska, Turbe;

župa Skoplje: Bitolj, Bujanovac, Gnjilane, Gostivar, Kavadar, Kičevo, Kočane, Kratovo, Kruševo, Kumanovo, Ohrid, Preševo, Priština, Radovište, Resan, Skopje-matica, Skopje I, Struga, Stip, Uroševac, Valandovo, Veles, Zletovo.

župa Split: Donja Kaštela, Gradačac, Klis, Livno, Nerežišće, Omiš, Selca, Solin, Trilj, Vranjic, Vrlika;

župa Tuzla: Tešanj;

župa Užice: Plevlja, Priboj, Sjenica;

župa Veliki Bečkerek: Crvena Crkvica;

župa Zagreb: Bos. Dubica, Križ, Labinija, Sv. Ivan Zelina, Topusko.

B. Čete:

župa Banja Luka: Brežičani, Čadavica, Divuša, Donje Vodičovo, Drugovići, Dubovik, Gornji Radomirovac, Gornji Hrastovac, Gornji Podgradec, Gustavare, Hašani, Hrvatski, Klašnici, Kosijerevo, Kozarac, Kukulje, Kukuruzari, Lakaši, Lipovac, Majur, Mečenčani, Miloševac Brdo, Otoka, Omarska, Perna, Piskavice, Pojezna, Potočani, Prekaja, Pritok, Pučenik, Svdna, Šljivno, Strbe, Veliki Radinac, Volar, Vučić, Zabrdje, Žirovac, Vršnovine i Vrela;

župa Kragujevac: Dragocvet, Veliki Popović;

župa Maribor: Sv. Duh na Ostrom Vrhу;

župa Mostar: Brgat, Dračevac;

župa Niš: Balajnovac, Balinac, Banski Do, Blotince, Bistar, Boljetin, Bračevac, Brusnik, Crnoštica, Donja Kamena, Donji Matejevac, Glogane, Grlište, Halovo, Hum, Kobišnica-Vukovčane, Laznica, Ljubavac, Manastirica, Marinovac, Metovnica, Metriš, Miljević, Mokra, Nikolište, Niška Banja, Novo Korito, Orešac, Poljska Ržana, Ponor, Rgotina, Senokos, Sopot, Suvi Do, Šukovo, Stipikovo, Špaj, Toponica, Trnjane kod Pirot, Urovica, Vasilj, Vlasina, Vratarnica, Zorunovac, Željuša, Zlne;

župa Osijek: Branjin Vrh, Dakovačka Satnica, Hum, Ilača, Jagodnjak, Marušića, Nova Bokovica, Poreč, Ruševi, Svilaj;

župa Sarajevo: Podlugovi;

župa Skoplje: Belovodica, Bogdanci, Bolna, Brežane, Carev Dvor, Dedić, Dihovo, Dračevac, Draslavica, Jorgulica, Karbinci, Leništa, Markov Grad, Mešetišta, Mramorci, Openica, Pareš, Podareš, Radnja, Rakovac, Rotimica, Slepčevi, Smiljanec, Sokolari, Suvi Do, Virči, Vladimirovo, Zlepce;

župa Split: Jesenice, Lečevica, Lokva,

Potstraže, Pražnice, Škip, Omiš, Kutleša;

župa Šibenik: Galovac, Kninsko Polje, Polača, Privlaka, Smilčić, Smokovići, Škabrnje, Tkon;

župa Užice: Bijelo Brdo, Gornja Lijeska, Gornje Dobrinje, Kamenica Gora, Orahovica, Sokolović, Zabrdje;

župa Zagreb: Černik, Donja Kupčina, Dubravica, Klasnić, Lepa Ves, Lijevi Središće, Ostrožin, Perna, Podvinjsko, Subotska.

»Savezna velika statistika za 1931 godinu« nalazi se već u radu, te ako sva bratska društva i čete ne bi udovolje svojim dužnostima, ispašće nepotpuna, pašće loša sena na točnost našeg sokolskog statističkog rada.

Savezni statistički otsek razaslaće ovih dana »Male statističke izveštaje za sokolski kalendar za 1933 godinu« i to svim župama, kako bi ih onda razdelile svim svojim jedinicama na što hitnije popunjene i povratak župskoj upravi. Onih nekoliko najnužnijih podataka, koje treba statistički otsek za sastav male statistike, nadamo se, će svaka jedinica ispuniti što pre i što točnije. — Dužnost je pak sviju župa, da što brže vrste primljene i ispunjene izveštaje društava i četa izravno redakciji »Sokolskog kalendarâ u Ljubljani, Narodni dom.«

Mali statistički izveštaji biće razaslati u prvoj polovici avgusta, a za vraćanje je utaćen rok 25. avgusta. Svaka jedinica imaće dakle dostatno vremena da prikupi sve podatke i da ih na vreme vrati svojoj župi.

Zdravo!

Iz sednice saveznog TO

održane dne 2 avgusta 1932

U vezi s otkazivanjem tečaja za plivanje saopćio je savezni podnačelnik br. Ambrožić, da je otkazao također i tečaj za vodnike dece i naraštaja, što je naknadno odobreno. Otkazane su također i plivačke utakmice.

Brata Deklevu i Mačusa priznaje se sucima za igru odbojke. Za pretsednika komisije u odbojci, koja će se odigrati dne 28. t. m. u Mariboru, odreduje se brata Jerasa. — Raspravljalo se je o pretpripremama za pokrajinski slet u Ljubljani, koji će se održati 1933 godine, kao i o namjeravanom novom izdanju sokolske »Organizacije.«

K raspisu za sastav prostih vežbi za pokrajinski slet u Ljubljani, prema kojem je određen rok za predaju predloga do 31. avgusta 1932, dodaje se, da onim predlagajućima vežba, koji bi imali do navedenog roka izvežbene vežbe, koji bi mogli na zahtev pokazati dolične vežbe, nije potrebno da bi vežbe posve terminologiski opisali, već je dovoljan opis vežba samo u glavnim potezima. U tom slučaju treba predlagati da to posebno navedu u svojim predlozima.

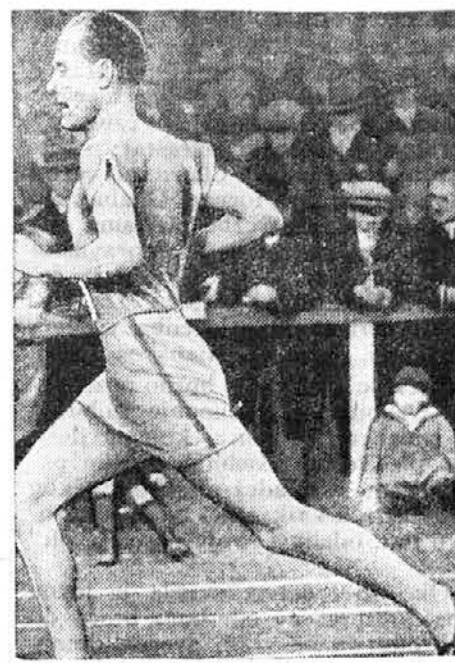
»Gdinja nad Balkonom, sila i ponos Poljske!«

Članak pod gornjim naslovom, koji je priopćen u »Sokolskom glasniku« (14. VII 1932) od br. dra. Fr. Ilešića, univ. profesora, izlazi je i u poljskom jeziku u dnevniku »Dan Grudzianski«, koji izlazi u gradu Grudziodzu u poljskom Primorju. Članak je preveden po inicijativi samog poljskog Sokolstva.

Po ovome se najbolje vidi kako se ponovo pr

je Poljak Januš Kusočinski sa 11:10'4 čime je pobio za nekoliko sekundi do sadašnji rekord Nurmija. U semifinalnim takmičenjima u trčanju na 400 m s prepakama pobedio je Američanin Heding u vremenu od 52'8 sekundi. U ponedeljak 2. avgusta održana su takmičenja u trčanju na 100 m, trčanju na 400 m s prepakama, pokusna trčanja na žene na 100 m, pokusna trčanja na 300 m, dalje bacanje čekića, takmičenja s floretom i biciklistička utrka na 4000 m. U finalu na 100 m pobedio je Američanin Tolani u rekordnom vremenu 10'3 sek. I u finalu na 400 m s prepakama je pobedio s 52 sekunde Američanin Hedin (svetski rekord) po što se je Irac Tisdale, koji je protročao prugu za 51'8 sek. dotaknuo poslednje pregrade. U semifinalu je nakon 3 pokusnih trčanja, u kojima su pobedile razne poznate sportistke, pobedila gospodica Strejk (Kanada).

U pokusnim trčanjima na 300 m prvo je mesto postigao Englez Ivenson sa 9:18 sek., a u bacanju čekića Irac Keligen sa 53'88 točaka. U biciklističkoj utrci na 4000 m pobedila je Italija Kanadu s rekordnim vremenom 4:52'9 min. U floretu pak pobedila je Francuska Italiju s 62'58 točaka.

P. Nurmi,
pozнати svetski trkač na velike daljine

KNJICE I LISTOVI

DR. SAJNER KAO LUTKAR

Već smo jedanput pisali u »Sokolskom glasniku«, da se je brat dr. Šajner, pokojni starešina ČOS, svog života vrlo rado bavio lutkarskom umetnošću. U svom stanu imao je pokrat starosta potpuno lutkarsko pozorište, koje je uređio za svoju decu. Za to svoje pozorište napisao je on i nekoliko igara, koje je sada izdala knjižnica češkoslovačkih lutkar. Izdane su ove igre: »Dvoje braće« i »Pancer iz Zampaha, hajdučki vitezi, pripovest iz viteškog doba. Treća je igra, koja je ujedno i najprikladnija za sokolska lutkarska pozorišta: »Sokolsko vrelo«, u kojoj se učitiru dela prikazuju sokolska tema Tirševe proslave. Izašla je još i četvrta igra: »Na ratnoj stazici. Svaka igra stoji 5 Kč.

»Glasnik« društva Prosvete. Upravo je izšao iz štampe 8 broj ovog vrlo lepo i dobro uredivanog glasila poznatog našeg udruženja u Sarajevu. Kao uvek, tako i u ovom broju, donosi vrlo birano štivo, koje preporučujemo našim čitačima.

javan nastup na sletištu, gde su vežbali pored sokolske dece, naraštaj, muški i ženski, članovi i članice. Seoski Sokoli uželi su učešće a i vojnici s odlično spremljrenom vežbom oružjem i završnom skupinom. Najpre je izvedena jedna slika sa svim učešnicima na vežbalištu, koji su izradili monogram Nj. Vel. Kralja, Nj. V. Kraljice i prvog Starčine Sokola kraljevine Jugoslavije Nj. V. Prestolonaslednika Petra, a zatim razne vežbe muške i ženske dece, naraštaja i članova četa i društva. Naročito su pozdravljene praške vežbe koje su izvodili članovi četa i društva kao i vežbe vojnika.

Dobro su izvedene simboličke skupinske vežbe, koje su izvela deca čete Raklja. Pre nastupa na sletištu sastavljen je povorka s muzikom, koja je učinila još veći utisak, jer su u manifestaciji učestvovali i vojska i seljaci s omladinom. Svečanost je završena ponovnom manifestacijom kroz varoš do sokolskog doma, gde je prosvetar društva M. Isaković istakao potrebe i koristi priređivanja ovakvih svečanosti, zahvalivši se svima na uloženom trudu i naporima. U opće rečeno ceo ovaj, možemo reći, slet je uspeo i postigao svoj zadatki i želeti je da se ovakve smotre svugda i češće održavaju. — B. V.

Zupa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO OTOČAC

Smrt sestre Jelene Marijan

Tek što je pokopan br. dr. Arsen Guteša u Otočcu, zadesila je opet naše društvo žalost, jer je dana 28. jula 1932 pokopana sestra Jelena Marijan.

Ova naša vredna članica umrla je noću između 26 i 27. jula 1932 u Otočcu, nakon kratke ali teške bolesti. — Od početka svoga boravka u Otočcu bila je s. Marijanova članica ovoga društva, a poslednje 2 godine i članica Upravnog odbora. Kao zamenica načelnice, koju je dužnost vršila savesno i odusevljeno, a svojim je primerom u životu i radu prednjačila drugima. — Radi svog požrtvovnog rada i prirode skromnosti uživala je opće poštovanje i sva su je braća i sestre cenu i voleli.

Poslednju počast, koju su joj mogli odati je sahrana sestre Jelene, kod kojega su sudjelovali u vrlo velikom broju braća i sestre Sokolskog društva Otočac, kao matičnog, te izaslanstva bratskih četa Vrhovine, Skara i Doljane. Ovoj žalosnoj povorci pridružili su se i ostali prijatelji i poštovaoci da odaju počast i isprate na večni počinak neprežaljenu sestruru Jelenu.

Posle crkvenog bogosluženja oprostio se je od s. Jelene br. Đuro Orlić, prota, a nad otvorenim grobom u ime Sokolskog matičnog društva, bratskih četa, velike jugoslovenske sokolske zajednice, brat Dane Miletić, naglasivši njenu vrednoću i čestitost. Nakon toga je pevački zbor Sokolskog društva Otočac otevao pesmu »Nad grobom«.

Nije bilo prisutnoga čije oko ne bi bilo suzom orošeno, pa je u općoj žalosti spušten u grob sestra Jelena Marijan, a prisutni su se razišli zadržavši u najlepšoj uspomeni nezaboravljenu pokojnicu.

Neka joj je laka zemlja i večnaja pamjat!

Sokolsko društvo Otočac

SOKOLSKO DRUŠTVO BAŠKA

Sokolsko društvo u Baški priredilo je 21. jula navečer akademiju u hotelu »Baška«. Akademija je pobudila velik interes kod kupališnih go-

stiju, napose kod braće Čeha, tim više kad jejavljeno da će nastupiti i mornarica, koja se je baš nalazila u Baški. Pod vedrim nebom odvezbano je, uz odobravanje prisutnih, jednaest točaka. Valja svakako istaći dve točke, koje su i najlepše i najbolje izvedene, a to su »Pralje« — simbolička vežba, koju su izvela ženska deca i »Bodulka« — narodni ples, koji su optesale članice u narodnim nošnjama iz Baške. Najveću simpatiju prisutnih osvojili su, kao i uvek, naši stasiti mornari vežbajući prašku sletsku vežbu »Hej trubaču, s bojne Drine«. S burnim odusevljenjem tražilo se da ponove vežbu. Tim je završena ova uspela akademija i moralno i materijalno. Posle rasporeda razvio se ples i zabava.

Ovim putem srdačna hvala češkoslovačkoj sestri Jarmili Malkovoj, koja je medju bratskim gostima sakupila znatnu svetu dobrovoljnih prinosa.

SOKOLSKO DRUŠTVO KASTAV

Koncerat društva.

U nedelju dne 24. ov. m. priredio je pevački zbor Sokolskog društva Kastav pod ravnjanjem br. Jurđane Stančić, vokalni koncerter u vrtu G. J. Matijevca »Va Škaje« sa sledećim programom:

- 1) a) N. N. Rogane: »Da sem jaz ptičica« — meš. zbor,
- b) Dobronić: »Garavuša« — muški zbor.
- 2) St. Mokranjac: »Deseta rukovet« — meš. zbor.
- 3) a) Brnobić: »Mesečina al mesec nema« — meš. zbor,
- b) I. Bajić: »Jel te žalba« — muški zbor uz bariton solo, (brat Jelušić Zorko).
- 4) Oevirk: »Igra kolo...« — meš. zbor.

Iza programa sledila je zabava.

Sve točke programa bile su dobro uvezbane i nagrađene pleskom velikog broja gledalaca. Na koncertu je svirala glazba br. društva Marinić.

Narodno prosvetovanje.

Narodno prosvetovanje sa Sušaka i Sokolsko društvo Kastav održalo je u utorak 26. ov. m. u vrtu Narodnog doma vrlo uspelo predavanje o difteriji uz film: »Pomoć u zadnjem času«. Predavanje je održao naš vrlo agilni znanac br. dr. A. Svalba, na čemu mu i ovim putem zahvaljujemo.

Ovoga je puta film bio mnogo jasniji. Poset je bio odličan.

SOKOLSKO DRUŠTVO ZAMET - KANTRIDA

Sokolsko društvo Zamet-Kantrida, uz sudjelovanje bratskih društava Kastav i Marinici, te Glazbenog društava »Graničar« iz Spinčići, održalo je 12. juna t. g. svoju ovogodišnju prvu javnu vežbu u Zametu.

Braća iz Kastva došla su sa svim kategorijama, koje su sa svojim lepim nastupima pokazali odličnu tehničku spremu.

U domaće nastupili su u mnogim točkama braća iz Marinici, pa je ovakav uzajaman rad ostavio dobar utisk na mnogobrojne posetioca ove priredbe.

Glazbeno društvo »Graničar« iz Spinčići biranim tačkama uzveličalo je priredbu i ujedno pokazalo i ovoga puta kolike simpatije goji prema Sokolstvu, a napose prema društvu Zamet-Kantrida.

Dana 24. jula t. g. priredilo je ovo društvo drugu javnu vežbu u sedištu

svoje čete Drenova. Četa Drenova osnovana je tek pred nešto više od godinu dana, pa je to bila prva javna vežba u Drenovu, mestanju koje se nalazi na samoj državnoj granici prema Rijeci.

Razumljivo je, da je na toj priredbi bilo i posmatrača sa »preko granice«, ali odličan nastup sviju kategoriju i lepo koncertiranje Glazbenog društva »Graničar« iz Spinčići, dalo je priliku da se ovom zgodom manifestira naša nacionalna svest i velika ljubav što je goji naš narod prema Sokolstvu.

SOKOLSKO DRUŠTVO SENJ.

Dugo željeni dan je došao. Svanula je nedelja 24. o. m., dan sleta Vino-dolsko-uskočkog okružja u našem gradu.

Negde oko 9 sati stiže vest da je izletni parobrod krenuo iz Sušaka. Naša neopisivo veselje koje je bilo potencirano kad smo čuli s parobroda »Triglavac« koji je ulazio u senjski luk, zvukove fanfare br. rapskog Sokola. Klicanju i pozdravljanju nikad kraja. Oduševljenje potrajalo je celi dan.

Oko 11 sati došao je veliki raskošni parobrod Jadranse plovibide »Zagreb« pun Sokolstva, pretstavnika drž. i opć. vlasti i lepot broja građanstva. Nastaje domahivanje, dovikivanje, padaju poklici i odusevljeni pozdravi s jedne i druge strane, a u to sve se meša prodirni glas mužara s Nehaj-grada i zvuk narodnih melodija. Formirana je već i povorka. Na čelu joj stupa gradska glazba, pa redom iza barjaka rapskog društva idu društva i pretstavnici društava Sušak, Trsat, Kostrena, Smederevo (kolonija u Selcima), dečja češkoslovačka kolonija iz Crikvenice, Černik-Cavle, Kraljevića, Crikvenica, Grizane, Novi, Otočac, Rab i Bačka. Velika povorka od nekoliko stotina Sokolova prolazi uz zvukove nar. budnica kroz glavne gradske ulice, da se zaustavi na glavnom trgu, na Cilicima, gde će biti mimođed i službeni pozdravi. U ime grada Senja zaželeo je dobrodošlicu Sokolima gradski načelnik. Zatim je u govoru zamenik starešine i prosvetar društva Senj, br. prof. Ante Šepić, nagnuo kako je ovaj slet u Senju od naročite važnosti i dostojna manifestacija sokolske i jugoslovenske misli, zahvaljujući pozitivima, naročito braći Čehoslovacima, i predložio da se s ove proslave odašlu pozdravni telegrami Nj. Vel. Kralju, našem Saveznom starešini, Nj. Vis. Kraljeviću Petru, banu Savske banovine, br. dr. Ivu Peroviću, i br. Saveznom starešinstvu. U ime župe Sušak-Rijeka pozdravio je Sokole br. dr. Lukjanović koji je u lepu govoru izneo visoki zadatak Sokolstva. Svi su govorili sašlušani najpažljivije i često prekidani odusevljenim poklicima Kralju i Jugoslaviji. Na koncu je glazba intonirala drž. himnu. Posle mimođeda i pozdrava zastavama, Sokoli su se razili. Pretstavnici Sokola priređeni je u hotelu »Zagreb« za jedninski obed komu su prisutstvovali i mesni poglavari drž. i opć. uredara. Za obeda izrečeno je nekoliko sokolskih i rodoljubnih nazdravica.

Za 14 sati bili su zakazani pokusi svih kategorija. Već rano posle podne stalo se puniti lepo uređeno i iskićeno vežbalište. Računa se da se tu skupilo do 700 posetilaca. Javna vežba začela je nešto posle 16 sati s ovim programom koji je izveden najskladnije i najtočnije:

1) Članstvo: praške proste vežbe.

2) Ženska deca: vežbe zastavicama.

3) Članice: praške proste vežbe.

4) Mornari Obalne komande u Selcima: piramide.

5) Muški naraštaj: praške proste vežbe štapovima.

6) Muška deca: vežbe na spravama.

7) Naraštaj: Vežbe na spravama.

8) Ženski naraštaj: split-ske proste vežbe.

9) Članstvo: vežbe na spravama.

10) Mornari Obalne komande u Selcima: vežbe puškama.

11) Mlađe češkoslovačke oporavilišta Marije Steyskalove u Crikvenici: češkoslovački narodni plesovi.

12) Naraštaj: vežbe na spravama.

13) Članice: vežbe na spravama.

14) Članice: vežbe na spravama.

15) Članice: vežbe na spravama.

16) Članice: vežbe na spravama.

17) Članice: vežbe na spravama.

18) Članice: vežbe na spravama.

19) Članice: vežbe na spravama.

20) Članice: vežbe na spravama.

21) Članice: vežbe na spravama.

22) Članice: vežbe na spravama.

23) Članice: vežbe na spravama.

24) Članice: vežbe na spravama.

25) Članice: vežbe na spravama.

26) Članice: vežbe na spravama.

27) Članice: vežbe na spravama.

28) Članice: vežbe na spravama.

29) Članice: vežbe na spravama.

30) Članice: vežbe na spravama.

31) Članice: vežbe na spravama.

32) Članice: vežbe na spravama.

33) Članice: vežbe na spravama.

34) Članice: vežbe na spravama.

35) Članice: vežbe na spravama.

36) Članice: vežbe na spravama.

37) Članice: vežbe na spravama.

38) Članice: vežbe na spravama.

39) Članice: vežbe na spravama.

40) Članice: vežbe na spravama.

41) Članice: vežbe na spravama.

42) Članice: vežbe na spravama.

43) Članice: vežbe na spravama.

44) Članice: vežbe na spravama.

45) Članice: vežbe na spravama.

46) Članice: vežbe na spravama.

47) Članice: vežbe na spravama.

48) Članice: vežbe na spravama.

49) Članice: vežbe na spravama.

50) Članice: vežbe na spravama.

51) Članice: vežbe na spravama.

52) Članice: vežbe na spravama.

53) Članice: vežbe na spravama.

54) Članice: vežbe na spravama.

55) Članice: vežbe na spravama.